Euroopan parlamentti
2019-2024

Istuntoasiakirja

B9-0341/2022

29.6.2022

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

kansallisista veto-oikeuksista maailmanlaajuisen verosopimuksen heikentämiseksi
(2022/2734(RSP))

José Gusmão, Manon Aubry, Martin Schirdewan
The Left -ryhmän puolesta

B9-0341/2022

Euroopan parlamentin päätöslauselma kansallisista veto-oikeuksista maailmanlaajuisen verosopimuksen heikentämiseksi
(2022/2734(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) kolmannen osan ja 116 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 20 artiklan,

– ottaa huomioon Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD:n) ja G20-ryhmän rapautumista ja voitonsiirtoja (BEPS-toimenpiteitä) koskevan osallistavan täytäntöönpanokehyksen julkilausuman kahden pilarin ratkaisusta talouden digitalisaatiosta johtuviin verotuksellisiin haasteisiin vastaamiseksi (Statement on a Two-Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy), johon yhtyi ja jonka hyväksyi 137 yhteensä 141 jäsenestä 4. marraskuuta 2021,

– ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvoston direktiiviksi monikansallisten konsernien maailmanlaajuisen vähimmäisverotason varmistamisesta unionissa (COM(2021)0823),

– ottaa huomioon 19. toukokuuta 2022 vahvistamansa kannan ehdotukseen neuvoston direktiiviksi monikansallisten konsernien maailmanlaajuisen vähimmäisverotason varmistamisesta unionissa[1],

– ottaa huomioon EU:n veroalan seurantakeskuksen 25. lokakuuta 2021 päivätyn analyysin ”Revenue effects of the global minimum tax: country-by-country estimates”,

– ottaa huomioon tammikuussa 2020 julkaistun Puolan talousinstituutin tutkimuksen ”Tax unfairness in the European Union: towards greater solidarity in fighting tax evasion”,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,

A. toteaa, että 8. lokakuuta 2021 OECD:n ja G20-ryhmän osallistavan BEPS-toimenpiteiden täytäntöönpanokehyksen 140 jäsenestä 136 sopi kansainvälisen verojärjestelmän uudistamisesta kaksipilarisella ratkaisulla, jolla vastataan talouden digitalisaatiosta johtuviin haasteisiin ja rajoitetaan yhteisöverokilpailua ottamalla käyttöön maailmanlaajuinen 15 prosentin vähimmäisverokanta;

B. ottaa huomioon, että vuonna 2020 vain kuuden EU:n jäsenvaltion tosiasiallinen verokanta oli alle 15 prosenttia;

[1] Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0216.

C. ottaa huomioon, että useat neuvottelukierrokset johtivat vähäisempään sitoumukseen kuin alkuperäisessä ehdotuksessa (21 prosenttia);

D. ottaa huomioon, että maailmanlaajuisen vähimmäisverokannan täytäntöönpano mainitun kahden pilarin uudistuksen yhteydessä tuottaisi maille vuosittain noin 150 miljardia Yhdysvaltain dollaria uusia tuloja[2];

E. toteaa, että EU yksin voisi kasvattaa yhteisöverotulojaan noin 64 miljardilla eurolla vuosittain soveltamalla vähintään 15 prosentin tosiasiallista yhteisöveroastetta maailmanlaajuisen sopimuksen toisen pilarin mukaisesti[3];

F. ottaa huomioon, että riippumattomien tutkimusten mukaan EU:n 25 prosentin veroaste ilman poikkeuksia mahdollistaisi 234 miljardin euron keräämisen[4];

G. toteaa, että unionissa veroasiat kuuluvat erityisen lainsäätämisjärjestyksen piiriin ja että niistä päätetään neuvostossa yksimielisesti äänestyksellä;

H. huomauttaa, että kaikki OECD- ja G20-maat, myös kaikki 27 EU:n jäsenvaltiota, ilmaisivat lokakuussa 2021 olevansa tyytyväisiä kansainvälisten verosääntöjen uudistamista koskevaan sopimukseen;

I. panee merkille, että tästä sitoutuneisuudesta huolimatta EU on kolmeen otteeseen epäonnistunut tämän kansainvälisen sopimuksen toisen pilarin tukemisesta ja täytäntöönpanosta annettavan EU-direktiivin (toisen pilarin direktiivi) hyväksymisessä talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa (Ecofin), koska asiasta ei ole päästy yksimielisyyteen;

J. ottaa huomioon, että Puola ja viimeksi Unkari ovat käyttäneet kansallista veto-oikeuttaan estääkseen toisen pilarin direktiivin hyväksymisen huolimatta siitä, että kaikki 26 muuta jäsenvaltiota tukivat sitä;

K. toteaa, että vaikka Unkari myöntyi direktiivin täytäntöönpanoon aiemmissa Ecofin-neuvoston kokouksissa, se esti hyväksymisen vetollaan kesäkuun 2022 Ecofin-kokouksessa Puolan peruutettua pitkäaikaisen vetonsa;

L. julkiset verotulot, joita toisen pilarin direktiivin täytäntöönpano EU:ssa tuottaisi, olisivat erityisen tärkeitä Ukrainan sodan ja siitä EU:lle aiheutuvien taloudellisten ja sosiaalisten seurausten vuoksi ja koska tarvitaan oikeudenmukaista verotusta ja on varmistettava pandemian jälkeinen talouden elpyminen pitäen kiinni ilmastoneutraaliustavoitteesta;

Yleisiä huomioita

1. toteaa, että nykyiset kansainväliset verosäännöt ovat suurelta osin vanhentuneita eikä niillä voida puuttua talouden lisääntyvään digitalisaatioon eikä torjua tehokkaasti verovilppiä ja veronkiertoa; toteaa, että sääntöjä on uudistettava kiireesti hyväksymällä OECD:n ja G20-ryhmän maailmanlaajuinen verosopimus, jotta kansainväliset, EU:n ja

[2] https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm
[3] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf
[4] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf

kansalliset verojärjestelmät pystyisivät vastaamaan 2000-luvun uusiin taloudellisiin, sosiaalisiin ja teknologisiin haasteisiin;

2. panee erittäin huolestuneena merkille, että kehittyneissä talouksissa on viime vuosikymmeninä kilpailtu herkeämättä alhaisimmasta yhteisöverokannasta; korostaa, että EU:n keskimääräinen yhteisöverokanta on laskenut jyrkästi 33,3 prosentista vuonna 2000 22,7 prosenttiin vuonna 2020[5]; toistaa, että yhteisöverolle on kiireesti määritettävä lähtötaso ottamalla käyttöön 15 prosentin tosiasiallinen vähimmäisverokanta maailmanlaajuisen verosopimuksen toisen pilarin mukaisesti;

3. korostaa, että nykyiset verosäännöt ja verosääntöjen eroavuudet jäsenvaltioiden ja muiden maiden välillä sekä kansainvälisen yhteistyön puute ovat esimerkkejä seikoista, jotka antavat monikansallisille yhtiöille mahdollisuuden harjoittaa aggressiivista verosuunnittelua, joka alentaa merkittävästi niiden tosiasiallista veroastetta; muistuttaa, että tämä tilanne myös asettaa pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) huomattavan epäedulliseen kilpailuasemaan, koska ne maksavat veroja huomattavasti korkeampien tosiasiallisten verokantojen mukaan kuin monikansalliset yhtiöt, mitä ei voida hyväksyä;

4. pitää valitettavana, että tappiot, joita aiheutuu kansainvälisten liiketoimien käyttämisestä veronkiertoon ja veropetoksiin, vievät EU:n jäsenvaltioilta tuloja vuosittain 170 miljardin euron arvosta[6];

5. painottaa äskettäin toisen pilarin direktiivistä hyväksymäänsä kantaa, jossa kehotetaan panemaan se nopeasti täytäntöön tammikuuhun 2023 mennessä;

6. korostaa, että vain 10–15 prosenttia monikansallisista yrityksistä kuuluu kansainvälisen sopimuksen piiriin ja että sopimukseen sisältyvät poikkeukset mahdollistavat veronkierron ja verovilpin lisääntymisen; korostaa lisäksi veropetosten ja veronkierron alan alati muuttuvaa ympäristöä; kehottaa komissiota jatkamaan asiaa koskevan lainsäädännön päivittämistä, jotta tähän keskeiseen ongelmaan voidaan puuttua paremmin;

Nykyinen päätöksentekoprosessi ja kansallisten veto-oikeuksien vaikutus

7. korostaa, että yksimielisyys veropolitiikkaa koskevissa äänestyksissä neuvostossa ei edistä nykyisten haasteiden edellyttämien muutosten käynnistämistä; pitää valitettavana, että nykytilanne tuottaa usein viivästyksiä ja jarruttaa edistystä verosääntöjen yhdenmukaistamisessa kaikkialla unionissa, vaikka yhdenmukaistamisesta olisi hyötyä kaikille;

8. on erittäin huolestunut siitä, että kansallisten veto-oikeuksien käyttäminen on jatkuvasti haitannut edistymistä monissa tärkeissä verotuskysymyksissä, ja toteaa, että tämän tuloksena esimerkiksi ehdotukset yhteisestä yhdistetystä yhteisöveropohjasta, korko- ja

[5] https://tradingeconomics.com/euro-area/corporate-tax-rate
[6] https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2018/07/PIE_Report_Tax_Havens_EU.pdf

rojaltidirektiivin tarkistamisesta, yritysverotuksen käytännesääntöjen uudistuksesta ja nyt toisen pilarin direktiivin käsittelystä on neuvostossa torpattu;

9. pitää valitettavana, että tietyt jäsenvaltiot ovat käyttäneet hyväksi veto-oikeuttaan verotusasioissa, välineellistäneet sen ja käyttäneet sitä pelinappulana saadakseen voittoja ja myönnytyksiä ja ajaakseen muita itsekkäitä etuja myös muilla kuin verotukseen liittyvillä aloilla; korostaa, että tällaiset veto-oikeudet uhkaavat pitää yllä haitallisia verokäytäntöjä ja sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta, jotka heikentävät unionin kykyä toimia tehokkaasti, edistää tasapuolisia toimintaedellytyksiä ja suojella kansalaisten ja pk-yritysten etuja;

Toimintasuositukset ja uudistuskohteet

10. kehottaa Unkaria lopettamaan välittömästi tolkuttomat toimensa, joilla se estää maailmanlaajuisen verosopimuksen hyväksymisen neuvostossa; pitää valitettavana, että yksi yksittäinen jäsenvaltio voi sekä viivästyttää tällaisen historiallisen sopimuksen täytäntöönpanoa että pitää panttivankeinaan 26 muuta jäsenvaltiota, jotka haluavat lisätä verotuksen oikeudenmukaisuutta;

11. toistaa komissiolle esittämän pyyntönsä, ettei se hyväksyisi Unkarin kansallista elpymissuunnitelmaa ennen kuin maa noudattaa täysin kaikkia talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annettuja maakohtaisia suosituksia oikeusvaltioperiaatteesta ja ennen kuin se on pannut täytäntöön kaikki asiaankuuluvat unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiot;

12. kehottaa komissiota hyödyntämään SEUT-sopimuksen 116 artiklassa esitettyä menettelyä tietyissä veroalan toimissa ja olemaan soveltamatta yksimielisyysvaatimusta tapauksissa, joissa komissio toteaa, että jokin eroavuus jäsenvaltioiden lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten välillä vääristää kilpailun edellytyksiä sisämarkkinoilla; kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita hyväksymään sen, että näistä syistä näillä aloilla päätökset voidaan tehdä määräenemmistöllä yksimielisyyden sijasta; palauttaa tässä yhteydessä mieliin Ursula Von der Leyenin komission puheenjohtajaehdokkuutensa aikana antaman julkilausuman, johon sisältyi sitoumus käyttää perussopimuksiin sisältyviä lausekkeita, joiden nojalla verotusalan ehdotukset voidaan hyväksyä yhteispäätösmenettelyssä ja niistä voidaan päättää määräenemmistöllä neuvostossa;

13. kehottaa komissiota nostamaan uudelleen pöydälle ehdotuksen, jolla siirrytään yksimielisyydestä määräenemmistöpäätöksiin useilla verotuksen aloilla, erityisesti silloin, kun se on tarpeen veropetosten, veronkierron ja verovilpin torjumiseksi sekä verotukseen liittyvissä toimenpiteissä, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun ja ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä koskevan tavoitteen saavuttamiseen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman avulla; muistuttaa, että komission entinen puheenjohtaja Jean Claude Juncker kehotti unionin tilasta vuonna 2018 pitämässään puheessa ottamaan verotusasioissa käyttöön määräenemmistöön perustuvan järjestelmän;

14. kehottaa komissiota pohtimaan edelleen, olisiko asianmukaista panna maailmanlaajuinen verosopimus täytäntöön SEU-sopimuksen 20 artiklassa määrätyn tiiviimmän yhteistyön menettelyn avulla; kehottaa lisäksi komissiota tutkimaan mahdollisuutta luoda mekanismi tiiviimmän yhteistyön soveltamiseksi oletuksellisesti

tilanteissa, joissa enintään kolme jäsenvaltiota estää sellaisten verotustoimenpiteiden täytäntöönpanon, joilla pyritään varmistamaan oikeudenmukainen verotus, torjumaan veropetoksia, veronkiertoa ja verovilppiä sekä suojelemaan ympäristöä;

15. muistuttaa, että 15 prosentin verokanta on ehdoton vähimmäistaso, ja kannustaa jäsenvaltioita pyrkimään pidemmälle ja ottamaan käyttöön korkeamman verokannan, jotta vältetään kilpailu alhaisimmasta verokannasta yhdenmukaistamalla verokannat 15 prosenttiin; toteaa, että tämä voi auttaa saamaan aikaan kunnianhimoisempia monenvälisiä sopimuksia tulevaisuudessa;

16. korostaa, että tilanteessa, jossa Yhdysvallat estää kansainvälisen sopimuksen niin, että se ei pane täytäntöön säädöstä, monenkeskinen yleissopimus, jossa määrätään kaikkien digitaalisten palvelujen verojen ja muiden vastaavien toimenpiteiden poistamisesta ja lykkäämisestä 31. joulukuuta 2023 saakka, ei ole enää toteuttamiskelpoinen ja se olisi peruutettava;

17. pitää oikeutettuna, että jäsenvaltiot hyväksyvät toimenpiteitä veropohjiensa puolustamiseksi, kuten kustannusten vähennyskelvottomuus, lähdeverotoimenpiteet, osakkuuksien verovapauden rajoittaminen ja erityiset dokumentointivaatimukset, erityisesti siirtohinnoittelun osalta;

18. korostaa, että viimeaikaiset tutkimukset ovat osoittaneet, että korko- ja rojaltidirektiivi ja emo-tytäryhtiödirektiivi antavat jäsenvaltioille mahdollisuuden siirtää verottamattomia passiivisia tulovirtoja kolmansien maiden lainkäyttöalueille, joilla on alhainen tai nollavero; korostaa, että kummatkin direktiivit voivat kannustaa yrityksiä luomaan holding-rakenteita jäsenvaltioissa, joissa verotus on keveää, jotta ne voivat hyötyä lähdeverovapautuksista; kehottaa komissiota käynnistämään uudelleen neuvostossa pysähdyksissä olevan korko- ja rojaltidirektiivin uudelleentarkastelun.

°

° °

19. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.